

Покривало за глава

Въ дветѣ каменни рисунки отъ Плиска се намира върху главата на конника дълъгъ, остъръ калпакъ, поставенъ криво, по ергенски (обр. 27). Тѣзи рисунки даватъ най-ценни данни за калпака на прабългаритѣ. Имено:

1. Калпакътъ поставенъ криво.
2. Калпакътъ е дълъгъ и остъръ.
3. Върхътъ му наведенъ напредъ. (За хунитѣ Амиянъ Маркелинъ пише сжщото.)

4. На върха на калпака има две пера.

До тѣзи черти на калпака трѣбва да прибавимъ още една. Въ Менологията на Василий II калпакътъ е зашитъ долу съ скжпа кожа.

При тѣзи ясни данни трѣбва да разрешиме единъ въпросъ. И въ дветѣ каменни рисунки дветѣ пера сж поставени на върха на калпака. Какъ сж били прикрепени тѣ? Въ приложената рисунка (обр. 28) даваме калпака на единъ унгарецъ отъ унгарската „цвѣтна хроника“. И тука има две пера отпредъ отгоре, но тукъ ясно се вижда, че тѣ сж прикрепени чрезъ единъ златарски предметъ, който се състои отъ три кржгчета.

Възъ основа на горнитѣ сведения, калпака на старитѣ българи трѣбва да си представиме така:

Калпакътъ билъ дълъгъ, остъръ, върхътъ му билъ малко наведенъ напредъ, украсенъ съ две пера, прикрепени съ металически пулчета. Материалътъ билъ кожа, долу зашита съ скжпа кожа (у проститѣ калпацы краището имъ било обърнато), или плъстъ.

За калпака³⁷⁾ на волжкитѣ българи имаме едно доста дълго съобщение отъ Ибнъ Фадланъ. Той разправя, че волжкитѣ българи носятъ калпакъ, чието име е „каленъ сува“. Когато царътъ излѣзе на конъ, никой не го придружава. Когато минава презъ пазарището, всички, които се намиратъ тамъ, ставатъ на крака, свалятъ калпацитѣ